

**MEM\_UA\_15**

**female, sociology student, bachelor's degree**

***24 лютого 2022. Перший день.***

Вчора я приїхала у батьківську хату до сестри і випадково залишилась довше, бо не встигла завершити усі справи. А зараз це - єдине, що мене рятує від зриву, бо у Львові я була одна і у Жидачеві - вона - теж одна. Страшно. Я просто не вірила, все обірвалось в одну мить.. Ще вчора ми планували наше життя так весело і натхненно.. Ще вчора я придбала квитки на літак у Відень на міжнародну конференцію від Інституту Роберта Шумана, на яку була делегована, спланувала весняний відпочинок в Амстердамі, у всесвітньо відомій долині тюльпанів, а зараз вже всі плани обірвано, всі рейси скасовано, Україна в огні..

Я комунікую з усією родиною, друзями, близькими, підтримую себе і їх і ми пробуємо зрозуміти, як це можливо у ХХІ столітті, але відповіді так і не знаходить ніхто. Я виїжджаю по бабцю у село, спокійніше було, щоб вона була поруч. Радію останній вчасній заправці до повного баку (здавалось би, щось таке просте)..

Ми усі провели у новинах увесь день. Як і найближчі наступні.

***День 2-7.***

Усю ніч ми з сестрою практично не спали, переживали проспати повітряну тривогу. Увімкнули радіо, щоб почути сирену, коли буде, речі вже були підготовлені і стояли у коридорі. Спати просто не виходило, страх охоплював щоразу, коли з'являлось бажання заснути.

З самісінького ранку невиспана я виходжу у прямий ефір албанського центрального телеканалу (на який друзі з Албанії мене запросили), розповідаю про реалії України, не стримую

сліз. Бабця нагадує, що треба поїсти, вчора, та й сьогодні якось не до того, але ми сідаємо снідати..

Весь день я комунікую із усіма міжнародними партнерами, розповідаю про нові реалії, прошу підтримки і заодно думаю про подальшу участь у конференції, яка через декілька днів.

Варіантів

не їхати у мене не було. Для мене розповісти про ситуацію в Україні на міжнародному рівні, поруч з політиками-представниками Угорщини, Австрії, Сербії, Нідерландів, Боснії і Герцоговини, Білорусі, Косово, Албанії, Чорногорії і Лівану було життєво необхідно. Я морально налаштовую себе, що я не можу не поїхати, у мене просто не має вибору, чого б це мені не коштувало.

Я завершую базові справи в Україні, паралельно пробую купити квитки за кордон, це було ще тим викликом, квитки розлітатись масово і щосекундно.. Десь на день 3-4 мені вдається купити квиток, ціни на які ростуть з такою ж інтенсивністю, як і попит.. Відвожу бабцю додому, у село і шукаю усі варіанти, як не залишати сестру, а відправити також за кордон, бо після усіх новин я ще вірю, що стріляють тільки по стратегічних об'єктах, об'єктах інфраструктури..

Їду додому з розумінням, що моя львівська квартира знаходиться між двома об'єктами, страшно, але автобус за кордон зі Львова.

Ми проїжджаємо декілька КПП, при в'їзді у Львів застаємо сирену. На автовокзалі укриття немає, найближче - далеко, додому ближче, стою чекаю у відносно безпечному місці і дивуюсь, як усі люди, що навколо, вдають, що тривоги немає.. Вдома пакую невеличку валізу на тиждень, час від часу спускаюсь у підвал, ховаючись від ракетних ударів про які

повідомлялось під час оголошення тривоги. З сусідами спокійніше, ніж самій у квартирі.

Цієї ночі ми спали по черзі, повідомляючи з друзями, якщо є якась тривога. Під 5 ранку вже всі заснули, а так як мені було страшно спати, поки ніхто не контролює тривоги, я знімаю стресприбиранням.

Зрання я не встигаю в магазин у спішці на автобус і сідаю лише з водою. Сестра виїжджає пізніше, тому й приїжджає до Львова тоді, коли я вже виїжджаю. Ми ще не розуміли, що нас чекає на кордоні. Ми їдемо у різні точки, я - у Будапешт, сестра - у Краків, тому й кордони у нас різні..

На заправці на кордоні я вже нарешті їм, стараюсь корисне, але сам факт того, що я їм тішить, бо за попередні дні я вже встигла втратити декілька кілограмів, я не могла нічого їсти ніяк..

Ми стоїмо на кордоні 13 годин. Як мені здавалось, це ціла вічність... Я приїжджаю у Будапешт, через запізнення пропускаю автобус у Відень, сідаю у перший-ліпший новий і їду. Загалом дорога тривала 26 годин. Психологічно легше, фізично - важко дуже.

### ***Конференція за кордоном***

Перший тиждень я практично не сплю і не сміюсь. Мій настрій залежить від подій в Україні, навчальну частину я слухаю слабо. Натомість з усіма я розмовляю про Україну, та й блок у нас про безпеку, без України ніяк.

Одна з лекцій у нас в офісі ООН, перед їхньою розмовою про Україну. Але виходячи з риторики спікера, видно, що він не може нічого порадити і нічим допомогти. Він знову говорить сумні речі. А я знаю, що він - неправий.

Мене тішила підтримка Боснії і Герцоговини. Вони самі відносно недавно переживали цей досвід. І це єдине, що мене заспокоювало. Порада, яку я запам'ятала на все життя:

«підтримка - добре. Але завжди розраховуйте тільки на себе». Перші спікери розповідають про те, що Київ скоро капітулює, я сперечаюсь, наводжу аргументи, але старих закордонних політиків не переконати. Але мене підтримують делегати усіх країн, так якось спокійніше. Так як я була єдиним представником України, для мене це було важливо.

Під час однієї з моєї безсонної ночі постраждала Львівщина. Я ніби відчувала, не спала завжди, коли повітряна сирена вдома. Розмовляю з австрійцями і вони говорять розумну річ: «Інколи можна за кордоном бути кориснішим для своєї країни більше, ніж вдома». Я зважую свій психологічний стан і готовність повернутись додому і розумію, що все, що мені потрібно - допомагати. І приймаю рішення залишатись. Так почались моя діяльність у гуманітарному штабі у Відні. Ми роздавали гуманітарну допомогу біженцям, годували їх, надавали одяг.

Старались допомогти кожному. Така робота дуже виснажує, і важко постійно ходити постійно у респіраторі, тому я думаю, як ще бути корисною, паралельно поєднуючи. Так ми з сім'єю дійшли до потреби закуповувати необхідну амуніцію для військових. Потреби нам були відомі, єдине - що стримувало - фінансова складова. Спершу ми закривали потреби власними силами, виділяли частину зарплати і на цю суму закуповували амуніцію. Згодом розпочали збір, контактували зі знайомими меценатами і шукали їм те, що потрібно. Онлайн, оффлайн, передачі, посилки, інформаційне висвітлення новин.

Я писала усім, кого знала і хто мені просто колись писав серед іноземців про необхідність допомогти з посиланням на Фонд Притули. Так ми закривали ще потреби.

### ***Знову вдома***

Додому хотілось з шаленим бажанням. Але по приїзду я не могла взятись ні до якої роботи, переживала за повітряну тривогу, знала, що додаток голосний, але все одно якось боялась.. Всі вже якось звикли, змирились, а мені якось не по собі.

І знову першу повітряну тривогу у сховищі я провела сама, безсестри, із якою повернулась.

Сусіди вже облаштували підвал, тепер він з великою кількістю ковдр, ковриків, столиків і крісел, тут затишно, навіть провели Інтернет і принесли обігрівач. Хтось працює, хтось говорить, хтось просто гортає новини. Діти бавляться у підвалі, радіють. Як же я надіюсь, що вони ніколи не будуть переживати ці жахіття так, як діти з Маріуполя, Бучі чи Гостомеля.

Але з часом все звикається. По-трохи, звісно.. Спершу я наважилась сходити у магазин недалеко. Згодом - поїхати у центр, систематично шукаючи якісь укриття.. Згодом - у волонтерські центри.

Чесно, складно, не знаю, як буде далі.. Але знаю точно, що далі буде перемога. Єдине питання - коли.